

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 19.

Kontor: Nørregade 33, St.

20. September 1902.

Udgaar hveranden Lørdag.

18. Aarg.

Julie Laurberg,

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten.

Elevator.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon B, 1ste Sal o. G.

Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,

Tilskæring og Kjølesyning,

Zinnsgade 2, 2. Sal.

De sædvanlige Kursus for Husmødre begynder **9. Oktober.** Samtidig begynder Kursus for Lærere. Undervisningsmetoden har ministeriel anbefaling. Oplysninger gives og Indmeldelser modtages daglig Kl. **12-2.**

Sprogundervisning,

særlig **Tysk** og **Dansk**, gives af
Fru **Anna Nording,**
Nørregade 34, 3. Træffes 3-5.
(Anbefalet af Frk. **Zahle.**)

Rosenvængets

praktiske Kursus,

ledet af Frk. **Elisabeth Gad** (trf. mel. 1-3) beg. 1. Novbr., varer til 1. Maj, koster 100 Kr. Program hos d'Hr. Boghandler Hagerup, Godthersg., Baadstrup, Østerbrogade, i Rosenvængets Allé 18² og paa dette Blads Kontor.

„Bog og Naal“,

nordisk Tidsskrift for kvindelig Opdragelse og Undervisning, er Organ for Foreningen „Den danske Pigeskole“ samt for Foreningerne inden den norske Pigeskole. „Bog og Naal“ udgaar en Gang om Maanedn. Det koster 75 Øre Kvartalet og kan bestilles paa ethvert Postkontor i Danmark, Norge og Sverige samt paa Bladets Ekspeditionskontor i Silkeborg.

Kvinden og Samfundet.

Opmærksomheden henledes paa, at „Kv. og Samf.“ giver Abonnentsamlere den sædvanlige Boghandleravance: 40 %, saaledes, at man for hver til Kontoret, Nørregade 33, St., **indsender Kvitteing fra Postvæsenet** paa en Abonnent (dog mindst 5 ad Gangen) vil faa 20 Øre — 1 Kr. for 5 ny Abonenter — tilbagesendt.

Redaktøren træffes i sit Hjem, Amalievej 9, sikkrest 5-7.

Bøger og Blade bedes sendte til samme Adresse. Mundtlig Besked modtages paa **Dansk Kvindesamfunds Kontor**, aabent 8-7, og hertil bedes man henvende sig om alt Ekspeditionen vedrørende.

**Er det kun
en graa Façade —**

—o—

*Er det kun en graa Façade
— Hus ved Hus i lange Rækker —,
som mit Udsyn mig har røvet
og mig helt for Solen dækker?*

*Disse Mure, der bestandig
er som Dage, graa og søgne,
og hvis Vindver paa mig stirred',
som om det var døde Øjne —*

*Disse Mure har jeg hadet,
— vilde ej de Øjne møde. —
Men nu har jeg set, de lever,
deres Blikke mod mig gløde.*

*Ej med Smilets lyse Solskin
— de fik aldrig lært at smile —,
Had og Trods har lært dem blinke
koldt og hvast som skarpe Pile.*

*Du, som aldrig kendte Sorgen,
se den her i disse Øjne:
Faa er de, hvem den velsigner,
pisker helst til Blods den nøgne! —*

*— Som en Brænd de høje Mure
stumme Klagers Genlyd gemmer,
men naar Døgnet Larm forstummer,
kan jeg høre deres Stemmer:*

*Skal for os ej Dagen dømmre
og de tunge Skygger vige —
skal tilsidst ej Lyset sejre
over Mørkets store Rige!*

Inger Aagaard.

**Kristendommen og
Ungdommen.**

Af H. C. Frederiksen. Aug. Bangs Forlag.

—o—

En Gang i Vinter skulde en af Københavns bekendteste Præster holde et Foredrag i Bethesda for en Kreds af væsentligt grundtvigsk paavirkede Tilhørere. Han var imidlertid bleven forhindret, og paa Talerstolen viste sig Skolebestyreren fra Ordrup. De, som havde tænkt paa at gaa hjem, fandt sig da foranledigede til at blive og høre, hvad H. C. Frederiksen kunde have at sige, og de blev ikke skuffede. Han holdt det Foredrag, som kort efter paa Opfordring af flere Tilhørere kom ud under ovennævnte Titel.

Skolebest. Frederiksen er ikke en „ny“ Mand. Han har tidligere udgivet „Barndom og Kristendom“ og „Modgift“, to større Arbejder, hvori han taler Forældre, Opdragere og Præster til Samvittigheden, dreven af sin inderlige Kærlighed til den opvoksende Ungdom og den fine Forstaaelse af Ungdommen, som Kærligheden i Pagt med en mangesidig menneskelig Dannelse giver.

At lytte til Frederiksens Ord er som at aande i frisk, klar Luft. Han gaar løs paa det Emne som den, der af

Erfaring har tumlet med det og har noget at sige, der er til praktisk Brug.

Næppe nogen af vore Skolemænd har set saa klart og udtalt saa frit og uforbeholdent, at „Religionsundervisning“ som et „Fag“, der paa Timestabellen har sin Rubrik imellem de andre „Fag“, er en Uting, saa at der maaske ikke gives noget mere dødbringende Middel mod Troen som Livsmagt end netop dette: at gøre „Religionen“ til Fag, hvori der aflægges Eksamen med Karakterer. Der skal ikke gives Svar — før Spørgsmaalene vaagner.

Dette har han nu ogsaa taget sig for at sige sin Samtid — Hjemmene, Skolen og Kirken — i dette ypperlige Foredrag. Han viser, at Ungdommen med dens Selvstændighedstrang og Mod paa at tage Opgaverne op, med dens Ildhu for det skønne, sande og gode, nødvendigvis maa finde meget i Kirkens Færd gennem Tiderne indtil nu, som forbitrer og oprører Sindet, og desto mere, jo mere de unge Hjærtter sidder paa rette Sted. Det gaar ikke an at fortie Kirkens himmelraabende Synder og dens Affald fra Idealet, dens Fejghed og Magelighed, hvor den skulde have traadt i Skranken for Sandhed og Ret, dens Lysskyhed og Verdsliggørelse. Thi den opvakte Ungdom, den, der har Øjne i Hovedet og kan stave og lægge sammen, kan umuligt undgaa at se dette. Derfor: lad Kendsgerningerne fuldt ud vedgaas af alle, der har med den unge, tilvoksende Slægts Undervisning og Opdragelse at skaffe. Saa først bliver der Ørelid for en Paavisning af, at lige saa lidt som man gør vel i at søge Hjemliv, Kultur, Kunst o. s. v. afskaffet, fordi ogsaa disse Magter har meget lange Synderregister, ligesaa ilde betænkt vil det være at bryde Staven over Kirken og vende den Ryggen, fordi dens Brøst baade har været og fremdeles er mange og store.

Den skal, saa længe den endnu skønnes at have en Gerning, reformeres, ikke tilintetgøres. Den Tid vil komme, da den atter som i Begyndelsen, staar helt frit, og da vil dens Kraft ret udfolde sig.

Man skal især overfor de unge holde sin Mund godt lukket i for Betegnelsen „Fritænker“, og man skal lade „Syndsbevistheden“ komme som den kan og maa i Sandhed. Man skal ikke rive ned paa vore Dages Literatur, som dog er og bliver Ungdommens, og overhovedet ikke veje Literaturen paa Troens Vægt, — da vilde de selv mange af „Guldalderens“ Digtere blive vippe op. Til unge, vel oplyste Mennesker skal der tales om Kristentroen fra Dannelsens Højder, og det er bedre at tale for lidt end for meget om de religiøse Ting.

Forf. lægger ikke Fingrene imellem naar han taler om det theologiske Pernittengryneri, der har saa travlt med alskens Pilleri, f. Eks. Vielsesritual, Konfirmation eller et saa aktuelt Spørgsmaal som dette: er Frelsens

Vished mulig og nødvendig? Vore Kirkemænd har Aarhundreder været ivrigt optaget af at bevise Lutherdommens Fortrinlighed og værge „den rene Lære“ uden at det dog har frugtet videre end at vitterligt nok de allerfleste Kristne herhjemme er reformerte i deres personlige Stilling til Nadveren. Det, hvorom det virkelig gælder er, siger han, „et ædelt, ægte Menneskeliv, levet til Samfundets Gavn, til et godt Eksempel for Mennesket og til Guds Ære“. Men dette Tyngdepunkt er forskudt. Det er stillet i Skygge for et mere eller mindre værdiløst Ja til alle Enkeltheder i et Læresystem. Og han lægger ikke Skjul paa, at kun den Ungdom kan undgaa at forarges paa Kirkens mangfoldige Skader og Skændsler, som „lader fem være lige og er kristen paa Grundlag af Tankeløshed og Uvidenhed.“

I en Efterskrift, der tager sit Udgangspunkt fra Ellen Keys „Barnets Aarhundrede“, langer Forfatteren ud mod den pjattede Forsynssnak, der er alt andet end ægte gudelig. Han fortæller en Historie om en Procession, der for 500 Aar siden gik rundt om en ufrugtbar Mark. Da udbrød en af Tilskuerne — uden Tvivl til stor Forargelse for de fromme og nidkære Gejstlige: — „Nej, her hjælper hverken Bønner eller Processioner; her maa Gødning til.“ Det finder vi forstandig sagt, thi det er sagt for 500 Aar siden og i den katolske Kristenhed. Men naar en Nutidsforfatter siger noget lignende, saa „begynder man straks at bære Pinde lil Kættebaalet“, og dog er det ikke saa meget længe siden, at man i Rusland flere Steder brugte at trille Præsten hen over Markerne for at beskytte Afgrøden mod Græshopperne!

— Den Mand, der har talt saaledes, er personlig kirketroende, — men han har for megen aandelig Forstand til at begaa slige Bommerter som visse andre kirketroende Samtidige, der mener at vise Sandhedens Gud en Dyrkelse ved den usande Paastand, at „kun“ i Kirketroen er der sædelig Inderlighed og Styrke.

U. Birkedal,

Sigurd Trier.

En Kvindeprofil.

Gennem en lang Pække af Breve fra en taabeligt elskende ung Pige op-ruller denne Bog Billedet at en ganske dagligdags Kvindeforfører, en hul og egoistisk Lømmel af den Slags, som det er udviklede Mennesker en Umulighed at tage alvorligt, men som — Kendsgerningerne viser det desværre altfor ofte — er i Stand til at bedaare uerfarne og uudviklede Pigeboer.

Noget Kunstværk eller nogen Berigelse tor Literaturen er denne Bog ikke, og Forfatterens eneste Undskyldning for at have ladet den komme frem er det Indtryk, han selv gør af at føle baade Væmmelse og Harme overfor en saa uværdig Repræsentant